

INHOUD

INLEIDING

Jaap Cohen en Hinke Piersma [9]

Uitzonderlijk of juist heel gewoon: aantekeningen bij het
ongemakkelijke begrip 'heldendom'

Marjan Schwegman [22]

DE DAMES JOLINK

Godvruchtige dames bieden toevluchtsoord

Peter Romijn [29]

DIRK BOONSTRA

Gereformeerde veldwachter weigert dienstbevel

Jeroen Kemperman [33]

VICTOR RUTGERS

Beginselvaste hoogleraar inspireert onderwijzers

René Pottkamp [37]

ALEKSEJ GLAGOLEV

Invloedrijke priester herbergt vervolgd en in kerk

Karel Berkhoff [41]

MENNO TER BRAAK EN ANTON VAN DUINKERKEN

Ideologische tegenstanders vinden elkaar in verzet tegen fascisme

Ewoud Kieft [45]

NELIA EPKER

Oranjegezinde vroedvrouw pleegt symbolisch verzet

René Kok [51]

JOOST VAN HAMEL

Met de pen op de bres voor nationale onafhankelijkheid

Ismee Tames [55]

JAN EN PIET

Hollandse jongens in oorlogstijd beleven grootse avonturen

Kees Ribbens [59]

DICKY HOFMAN

Patriottische scholier bekoopt klein verzetswerk met de dood

Martijn Eickhoff [63]

SRĐAN ALEKSIĆ

Jonge Servische soldaat verzet zich tegen etnisch geweld

Vladimir Petrović [67]

MIRJAM PINKHOF-WATERMAN

Eigenzinnige Joodse onderwijzeres redt Palestijnapioniers

Hinke Piersma [71]

PIET MEERBURG

Gedreven student laat Joodse kinderen 'duiken'

David Barnouw [75]

JAN DE REK

Onvermoeibare hoofdonderwijzer spil in onderduiknetwerk

Wichert ten Have [79]

WIM ROESSINGH

Altruïstische gevangene verzacht kampleven

Hinke Piersma [83]

EELKJE TIMMENGA-HIEMSTRA

Nuchtere Friezin geeft hoop aan gevangenen

Inger Schaap [87]

REINA PRINSEN GEERLIGS

Militante verzetsstrijdster leeft voort als cultuurheldin

Marjan Schwegman [91]

ARIE DE FROE

Creatieve antropoloog bestrijdt vijand met eigen middelen

Jaap Cohen [95]

GERHARD BADRIAN

Duitse Jood acteert gevangenen vrij

René van Heijningen [101]

LEOPOLD SOCHA

Poolse crimineel redt Joden door kennis van het riool

Iwona Gusc [105]

EMMY ANDRIESSE

Joodse fotografe legt de tragiek van de oorlog vast

Remco Ensel [109]

HENDRIK JAN DE HAAS

Huidskleur doet KNIL-soldaat floreren als geheim agent

Jeroen Kemperman [115]

JOPIE WALDORP

Knappe koerierster gooit benen in de strijd

Madelon de Keizer [119]

ABDOL-HOSSEIN SARDARI

Flamboyante levensgenieter redt Joodse Iraniërs

Jaap Cohen [123]

JAN ZWARTENDIJK

Nederlandse consul toont administratieve creativiteit

Erik Schumacher [127]

ROSIE THE RIVETER

Icoon voor vrouwelijke arbeid

Jeroen Kemperman [131]

P.X. OLIVIER

Gevangenisklerk steunt politieke gedetineerden

Ralf Futselaar [137]

J.G. PETERSEN

Postambtenaar waarschuwt voor verraad

Hinke Piersma [141]

MEHMED CELAL BEY

Turkse gouverneur beschermt Armeniërs

Ugur Üngör [147]

JAAP LE POOLE EN CORRY LE POOLE-BAUER

Compromisloos echtpaar strijdt voor vrijheid

Hinke Piersma [151]

JOHAN VAN HULST

Kweekschooldirecteur laat Joodse kinderen ontsnappen

Jaap Cohen en Hinke Piersma [155]

DE GEBROEDERS TEMMES

Boegbeelden van het kleine verzet

René van Heijningen [159]

Fotoverantwoording [165]